

Колективно договарање

Емил Крстановски

Меѓународна организација на трудот

▶ Меѓународна организација на трудот

- Основана 1919 година
- Специјализирана ОН агенција
- 187 земји членки
- Единствена меѓународна организација со трипартитна структура
- Ги воспоставува меѓународните стандарди на трудот

▶ Меѓународни стандарди на трудот

➤ **КОНВЕНЦИИ**

➤ **ПРОТОКОЛИ**

➤ **ПРЕПОРАКИ**

Дополнително:

➤ **Декларации, резолуции и збирки на практики**

► Конвенции

- ❑ Кога ќе се ратификуваат, Конвенциите се легално обврзувачки.
- ❑ Ако не се ратификувани тие можат да претставуваат цел и да влијаат на националното законодавство
- ❑ Кога Конвенцијата е ратификувана, обврска е на земјата да ги преземи сите акции кои се неопходни за да ги примени нејзините одредби (член 19, став 5д од Уставот на МОТ)

► 5 ОСНОВНИ ПРАВА ПРИ РАБОТА

- ✓ Слобода на здружување и ефективно овозможување на правото на колективно договарање
- ✓ Елиминирање на сите форми на принуден или обврзувачки труд
- ✓ Ефективно укинување на детскиот труд
- ✓ Укинување на дискриминацијата при вработување и занимање
- ✓ Безбедни и здрави работни места

▶ 10 Фундаментални Конвенции

Слобода на здружување

- Конвенција бр.87 за слобода на здружување и заштита на правото на организирање, 1948,
- Конвенција бр.98 за право на организирање и колективно договарање, 1949

Социјален дијалог

- Основна алатка за добро управување
- Дефиниција на МОТ: сите типови преговори, консултации или само размена на информации помеѓу претставниците на владите, работодавачите и работниците, во врска со прашања од заеднички интерес поврзани со економската и социјална политика.
- Двостран социјален дијалог помеѓу организациите на работодавачите и претставниците на работниците. Колективното договарање е најраспространетата форма на двостран социјален дијалог

► Колективното договарање како основно право при работа

- Конвенцијата за правото на организирање и колективно договарање од 1949 година, (бр.98)
- Препорака за колективни договори бр. 91
- Конвенција за колективно договарање, 1981 (бр.154) и Препораката бр.163
- Конвенција за работни односи (во јавната служба) , бр.151 и Препораката бр.159

► Конвенцијата за правото на организирање и колективно договарање од 1949 година, (бр.98)

- Ги штити работниците од анти синдикална дискриминација при вработување и во текот на работниот однос.
- Ги штити организациите на работници и организациите на работодавачи од меѓусебно мешање
- Го востановува правото на колективно договарање. Обврска е на земјите членки да го охрабрат и промовираат целосниот развој и користењето на доброволно договарање помеѓу организациите на работниците и работодавачите.

► Конвенцијата за правото на организирање и колективно договарање од 1949 година, (бр.98)

► Два суштински елементи:

- Акција на јавните власти за промовирање на КД помеѓу социјалните партнери;
- Доброволна природа на преговорите, што подразбира автономија на страните

► Опфатени сите работници, со два исклучоци:

- Вооружени сили и полиција;
- Јавните службеници ангажирани во администрацијата на државата

► Признавање на репрезентативност на синдикатите со цел учество во колективно договарање

- Концепт на репрезентативност – објективни и утврдени критериуми
- Непристрасно тело за утврдување на репрезентативноста

► Улога на Владата

- Владата како регулатор (гарантира слобода на здружување, независност на страните, охрабрува КД, регистрира КД, проширува дејство итн)
- Владата како подржувач (мирно решавање, обуки, капацитети итн)

▶ МАКЕДОНИЈА

- 81 РАТИФИКУВАНА КОНВЕНЦИЈА (СИТЕ 10 ФУНДАМЕНТАЛНИ)

https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:11200:0::NO:11200:P11200_COUNTRY_ID:103555

- СИСТЕМ НА СУПЕРВИЗИЈА (РЕДОВЕН И СПЕЦИЈАЛЕН)

Веб-страница за трудово право за Здружението за трудово и социјално право (www.trudovopravo.mk) со закони, колективни договори, конвенции и препораки, европски директиви и околу 1000 систематизирани пресуди.

▶ МАКЕДОНИЈА

- **Устав**
- **Закон за работните односи**
- **Колективен договор за приватен сектор**
- **Колективен договор на ниво на гранка**
- **Колективен договор на ниво на работодавач**

▶ **Благодарам!**